

Insekten, Gienus Steendam

“Onderzoek 2003”

Naar de insecten in het Wormer- en Jisperveld is nauwelijks serieus onderzoek gedaan. Als je regelmatig in het veld komt en daarbij ook aandacht aan insecten besteedt, valt er ook op dit terrein heel wat waar te nemen.

Dagvlinders

Naast de algemene soorten als dagpauwoog en kleine vos en de trekvlinders atalanta en distelvlinder komt het zwartspriet dikkopje veelvuldig voor. Minder vaak vliegt er het vuurvlindertje en een enkele keer zie je een verdwaald landkaartje. De argusvlinder is heel zeldzaam geworden en het hooibeestje, een miniatuur zandoogje, lijkt het veld te mijden. Het bruin zandoogje komt in sommige jaren massaal voor.

Het wachten is op de zilveren maan, waarvan de rupsen vooral op het moerasviooltje leven. Het moerasviooltje neemt de laatste jaren sterk toe, dus wie weet.....

Zwartspriet dikkopje

Nachtvlinders

Gebaseerd op waarnemingen van anderen in het Westzijderveld en het Oostzanerveld en op eigen waarnemingen aan de rand van het veld, mag gesteld worden dat er een paar honderd soorten nachtvlinders voorkomen. Enkele vliegen ook overdag, zoals het kleine, maar fraaie kroosvlindertje, het soms massaal voorkomend gamma-uiltje, het huismoedertje, een enkele keer zelfs de jacobsvlinder. De rups moet het hier van klein hoefblad hebben.

Sinds enkele jaren mogen we ons verheugen op een toenemende populatie sintjansvlinders, de rups voedt zich met moerasrolklaver. Ook deze nachtvlinder vliegt overdag.

Een spectaculaire nachtvlinder is de rietvink, waarvan de rups op riet en harde grassen leeft. Hij laat zich overdag niet zien, maar de rupsen, de cocons van de poppen en zelfs de eieren zijn gemakkelijk te vinden en tonen de volledige levenscyclus als je thuis de pop laat uitkomen.

Sintjansvlinder op Morasrolklaver.

Libellen

In het veld komen slechts twee soorten algemeen voor. Dat zijn de gewone oeverlibel en het lantaarntje. De eerste is een echte libel, die het de laatste jaren steeds beter doet en weer in grote getale voorkomt. Het lantaarntje, een waterjuffer, is nooit weggeweest en komt massaal voor in de luwte van rietkragen en bosjes.

In de nazomer komt de paardebijter verspreid voor en al twee zomers zien we nu de geelvlekheidlibel. Een enkele keer komt er een viervlek of een platbuik voorbij.

Gewone oeverlibelle.

Kevers

Er komen vele soorten kevers voor, die vaak met de gewone lekenboekjes niet te determineren zijn. Bekende soorten zijn het leliebladhaantje, dat op waterzuring en de watervorm van veenwortel voorkomt, het kleine negentien-stippelig lieveheersbeestje, dat op riet leeft en het fraai gekleurde rietsnoerhalsloopkevertje, een liefhebber van de combinatie riet-veenmos.

Door de verbetering van de waterkwaliteit zijn er weer veel waterkevers te vinden. De meest opvallende zijn de pikzwarte waterkever en de geelgerande watertor, tevens de grootste soorten. Ook het schrijvertje wordt al weer enkele jaren in bescheiden aantallen gezien.

Schrijvertje

Vliegen en muggen

Van deze grote groep komen er vele soorten voor zoals steekmuggen, een malariamug (zonder ziektekiemen?), vliegen die bij koeien horen en bij koeipoep, maar ook zweefvliegen en wapenvliegen.

De mooiste vlieg is de goudoogdaas, maar pas op want hij kan geniepig steken.

Wantsen

Naast de gewone wantsen, die op planten en bomen voorkomen, zijn er ook weer vele soorten waterwantsen zoals de waterschorpioen, de staafwants en de rugzwemmer.

Rugzwemmer

Spinnen

Spinnen behoren niet tot de insecten, ze hebben echter een grote invloed op de insectenwereld, omdat insecten het voedsel van de spinnen vormen. Spinnen hebben daardoor een sterk regulerende werking op het voorkomen van insecten, en zijn daardoor bijzonder nuttig. Zij vormen op hun beurt weer een belangrijke voedselbron voor kleine vogelsoorten en de pullen van weidevogels.

Naar het voorkomen van spinnen is in het veld veel (ongepubliceerd) onderzoek gedaan. Veel voorkomende spinnen zijn de jachtspinnen, die op de bodem op insecten jagen, en soorten wielwebspinnen zoals de brugspin, die op een kruisspin lijkt, maar in de plaats van een kruis een lelie-achtige figuur op zijn achterlijf heeft. Massaal komen kleine soorten hangmatspinnen voor in het gras en op lage kruiden; vooral deze soorten zijn belangrijk als voedsel voor jonge weidevogels.

Hangmatspin

Boeken / Gidsen

Veel van de genoemde en niet genoemde insecten in het veld zijn te vinden in de Nieuwe Insectengids van Thieme. Met dit boek in de hand is er in het veld veel te ontdekken.

Een goed boek om spinnen te determineren is Thieme's Spinnengids, hiermee zijn veel spinnensoorten in het veld met behulp van goede afbeeldingen op naa